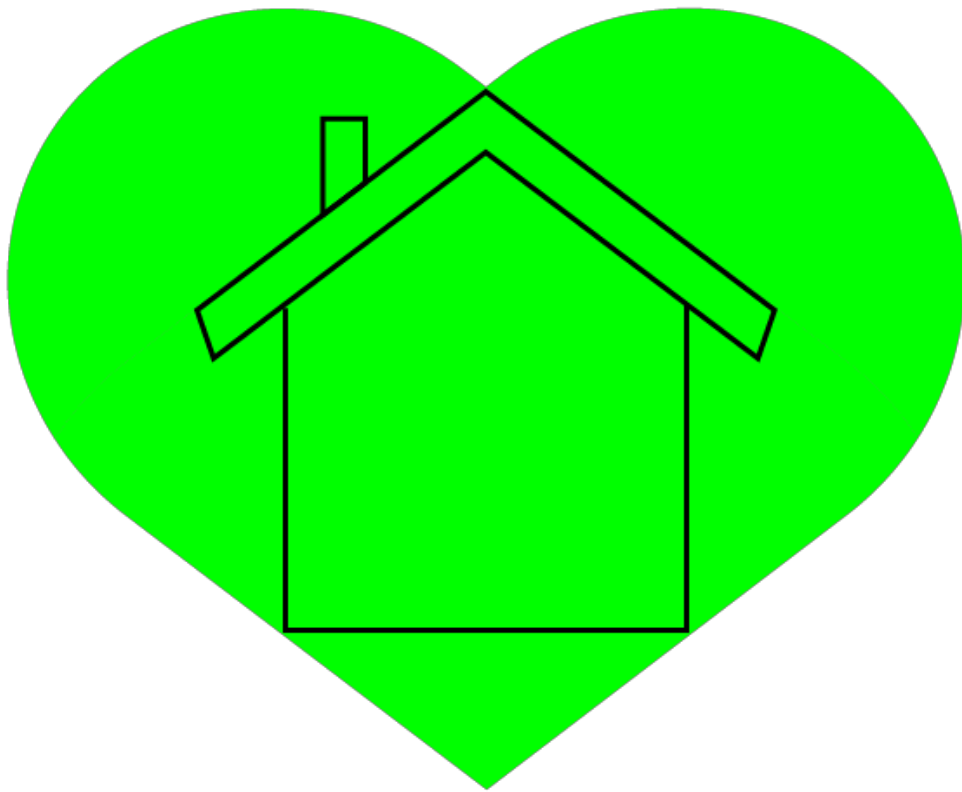

BYER FOR ALLE

ALTERNATIVETS FORSLAG TIL EN SOCIAL
BÆREDYGTIG BOLIGINDSATS

BYER FOR ALLE

ALTERNATIVETS FORSLAG TIL EN SOCIAL BÆREDYGTIG BOLIGINDSATS

Alternativet tror på hvert enkelt individs potentiale til at skabe den bedste version af sig selv. Vi tror på den enkeltes vilje til forandring og fremskridt gennem uddannelse, stærke fællesskaber og målrettet socialt arbejde. Men en klar forudsætning for, at den enkelte kan blive den bedste version af sig selv er, at det foregår i et socialt retfærdigt og inkluderende samfund. Ser vi på situationen i vores socialt udsatte boligområder, er der et massivt behov for, at vi i endnu højere grad investerer i alle medborgernes enkelte potentiale og tør tage de nødvendige skridt for at skabe en mere social retfærdig boligpolitik.

De boligområder, der i dag karakteriseres som "ghettoer", er først og fremmest et resultat af politiske prioriteringer, der over tid har tilskyndet, at mennesker med samme socioøkonomiske baggrund er blevet grupperet i samme områder. Det gælder både i toppen og i bunden af vores samfund. Derfor er det så ærgerligt, at den såkaldte "ghetto-debat" er domineret af snævre integrationsspørgsmål, ting, der skiller os og en mediemæssig og politisk stigmatisering af hele boligområder- der ofte betegnes som "ghettoer" og "sorte huller på Danmarkskortet". Alternativet mener, at den tilgang er fremmedgørende og kontraproduktiv for den integration, tryghed og sammenhængskraft, Danmark og vores demokrati har behov for.

I stedet bør vi vende diskussionen til at handle om, hvordan vi bedst muligt giver udsatte muligheden for at komme ind på en mere positiv livsbane og hvordan vi samlet set kan komme den voksende økonomiske og geografiske opdeling af vores samfund til livs.

Vi skal påtage os ansvaret for at føre en politik, der ikke fastholder mennesker i udsatte positioner. Derfor skal dette udspil læses som et konkret alternativ til en voksende tendens til at miskreditere de mennesker, der bor i udsatte områder. Vi ønsker et Danmark, hvor vi samler vores ressourcer om at bygge mere op, end vi river ned – både når det gælder boliger, mennesker og fællesskaber. Udspillet er udviklet efter to principper:

- **Vilje til at være pragmatisk og inkluderende på den korte bane**

I den nære fremtid kan vi gøre meget mere for at løfte de udsatte boligområder og styrke den sociale mobilitet. Vi skal tænke nyt, og vi skal gøre mere af det, der allerede virker. Små konkrete indsatser i hverdagen, der gør store forskelle ved at bygge mennesker og fællesskaber op. De udfordringer vi ser bunder ofte i negativ social arv, fraværende forældre, negativt selvværd og fraværet af positive rollemodeller særligt blandt unge drenge. Men svaret på de udfordringer kan hverken reduceres til nedrivning af huse eller tvangsbaseret udligning af kulturelle forskelle. Hvis vi vil starte et seriøst, sagligt og empatisk opgør med de sociale udfordringer, må vi først og fremmest reducere social udsathed og isolation og styrke unges selvværd, fremtidsmuligheder og den sociale mobilitet.

- **Politisk mod til at tænke langsigtet og progressivt**

En langt mere regulerende og solidarisk boligpolitik sammen med bekæmpelsen af social og økonomisk ulighed og fattigdom er fuldstændig afgørende. Ikke blot for at komme udfordringerne i de udsatte områder til livs, men for at komme den tiltagende opdeling og polarisering af vores samfund til livs. Vi skal skabe mere blandede byer med større diversitet og sammenhængskraft. Det kræver, at vi sætter i gang i et principielt og langsigtet opgør med de dybereliggende årsager til den voksende adskillelse og sociale skævvridning af vores samfund.

Denne pakke indeholder først forslag til målrettede sociale indsatser, dernæst grundstenene til at skabe mere mangfoldighed i vores byer og afslutningsvist vores principper for et mere fundamentalt opgør med det uretfærdige og polariserende boligmarked. Kort sagt vores vej til at skabe byer for alle.

MÅLRETTEDE SOCIALE INDSATSER I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Den øgede koncentration af udsatte befolkningsgrupper har skabt en række udfordringer med høj arbejdsløshed, dårlig integration og høje kriminalitetsrater i de socialt udsatte boligområder. Alternativet mener, at vi skal løse problemerne ved at styrke og nytænke det sociale arbejde, bosættelsesmønstret og de fysiske rammer. Vi skal styrke de initiativer vi ved virker, og udnytte de uudnyttede potentialer, og så skal vi sætte målet ind for at mindske den faldende men hårdere kriminalitet. I stedet for at generalisere og skære alle borgere i de områder over én kam skal vi i stedet arbejde målrettet med konkrete indsatser.

Stop stigmatiseringen og forebyg negative sociale forventninger

Det er dybt problematisk, at regeringen og offentlige myndigheder bidrager til at stigmatisere mennesker fra udsatte boligområder ved at kategorisere deres hjem som "ghettoer". Dels trækker det tråde til tidligere tiders minoritetsforfølgelse i Europa og gangsterkrige i amerikanske storbyer og dels giver det anledning til negative overdrivelser om vold og kriminalitet. Den samfundsmæssige stigmatisering af hele boligområder har en negativ og ligefrem kontraproduktiv effekt på beboerne. En ny forskningsrapport – Tingbjergundersøgelsen – viser, at der er stærkt overdrevne forventninger til, hvor kriminelle, utilpassede og udsatte unge i det udsatte boligområde Tingbjerg er. Det betyder, at de unge mødes af en række negative overdrivelser og misforståelser blandt voksne og unge omkring dem og det afspejler sig i de unges forventninger til hinanden. Det er problematisk, da mennesker - særligt unge - ofte handler og opfører sig, som de tror, andre gør. Der er brug for at mane de fejlagtige opfattelser i jorden og i stedet fokusere på de positive rollemodeller.

1. **Afskaf "Ghettolisten"**. Vi har tillid til, at kommunerne kan identificere de udsatte områder, der har brug for en ekstra indsats – uden en stigmatiserende liste fra regeringen og ministerieret.

2. **Myndigheder bør ikke promovere "ghetto"-begrebet.** Offentlige myndigheder bør derfor afholde sig fra at promovere ghettobegrebet. Det er unødvendigt og uhensigtsmæssigt og har en stærkt stigmatiserende effekt, og adskiller Danmark fra en lang række lande, der står med langt større udfordringer, end vi gør.
3. **Udvid Tingbjergundersøgelsen til flere kommuner.** Andre kommuner skal også have muligheden for at lokalisere og nedbryde fordomme og målrette lokale indsatser til de reelle problemer i udsatte boligområder. Det involverer udbredelsen af social pejling som metode, hvor beboere og medarbejdere konfronteres med deres negative overdrivelser.

"Ghetto"-begrebet

Ifølge danske forskere, såsom Tove Rasmussen, lektor på VIA University College i Aarhus eller Michael Bregnsbo, lektor i historie fra Syddansk Universitet, bruges betegnelsen i internationalt perspektiv om noget andet, end det gør i Danmark. Ordet ghetto opfattes først og fremmest som havende et element af tvang og det bruges til at betegne reelle parallelsamfund med en relativt ensartet befolkning. Det skyldes ordets historiske betydning, hvor jøder blev isoleret og tvunget til at leve i adskilte områder i 1500-tallets Italien.

Adjungeret professor på Aalborg Universitet, Hans Skifter Andersen, såvel som den administrerende direktør for foreningen Danmarks Almene Boliger, Bent Madsen, vurderede begge for nyligt, at mærkatet "ghetto", som fås når man optræder på regeringens ghettoliste, ofte skader mere end det gavner for et udsat boligområde, fordi det forhindrer tiltrækningen af ressourcestærke beboere.

Kilde: Information: "Danmark har ingen ghettoer", 27.10.10. & Politiken: "Ekspert: En plads på ghettolisten har konsekvenser", 20.01.18

Fakta fra Tingbjergundersøgelsen

Tingbjergundersøgelse har undersøgt fordomme og fakta omkring børn og unges adfærd på tværs af to boligområder med meget forskellig socioøkonomiske forudsætninger. Undersøgelsen tegner et billede af, at eleverne i det udsatte boligområde Tingbjerg er som så mange andre skolebørn. Samtidig bliver børn og unge i Tingbjerg mødt af en række negative forventninger, overdrivelser og misforståelser blandt lærere, SSP-medarbejdere, forældre og elever på andre skoler og til dels også eleverne selv. Undersøgelsen viser, at børn og unges alkoholforbrug og kriminalitet overvurderes, og deres lyst og motivation for skolen undervurderes. Eksempelvis angiver 4 pct. af eleverne, at de har tævet eller slået nogen inden for det seneste år, mens forældrene tror, at det er mere end fem gange så mange, og SSP-medarbejderne tror, at tallet er 10 gange så højt.

Ifølge forskerne bag kan den type af negative selvbilleder og forståelser af, hvad der er normalt, blive til selvopfyldende profetier, overdrevne forestillinger kan være problematiske, da mennesker, særligt unge, ofte handler og opfører sig som de tror andre gør.

Kilde: Tingbjergundersøgelsen - Om risikoadfærd og sociale overdrivelser blandt børn og voksne i Brønshøj og Tingbjerg. Oktober 2017.

Fasthold rollemodeller og mønsterbrydere

En særlig udfordring for udsatte boligområder er, at flere beboere, som kommer i arbejde eller uddannelse, flytter fra områderne, mens beboere med sociale udfordringer flytter til. Det betyder, at selvom mange unge fra boligområderne faktisk klarer sig godt, så forbliver områderne statistisk set "udsatte" på grund af til- og fraflytning. Det er en dobbeltudfordring, fordi det styrker den fortsatte opdeling af vores boligområder og samfund og fordi de positive rollemodeller, der ellers kunne skubbe yderligere til en positiv udvikling og øget social mobilitet, ofte fraflytter området. Derfor ønsker Alternativet at skubbe på en udvikling, hvor det er mere attraktivt og nemmere at blive boende i området, for dem der ønsker det – også efter, man er kommet i uddannelse eller arbejde.

4. **Udvid fleksibel udlejning.** Reglerne for fleksibel udlejning skal ændres, så personer, der i forvejen bor i eller er opvokset i de udsatte boligområder, og som enten er eller kommer i arbejde eller uddannelse, kan komme foran i køen. Det vil bidrage til, at de personer i lokalmiljøet, der er ressourcestærke, ikke flytter væk, men bliver i området og bidrager til en positiv udvikling.

Fakta om social mobilitet og fraflytning fra udsatte boligområder

Ordet social mobilitet beskriver især individers, men også grupperes muligheder for at bevæge sig fra en lav position, eks. fra fattigdom til en højere position i samfundet, eks. et velbetalt job.

Socialt udsatte boligområder kan styrke den sociale mobilitet for beboerne ved blandt andet at understøtte tilknytningen til arbejdsmarkedet. Samtidig er det i høj grad de ressourcestærke beboere, der flytter væk fra boligområdet og ressourcesvage, der flytter ind. Sagt med andre ord løftes beboernes sociale mobilitet, mens områderne fastholdes som udsatte.

En undersøgelse fra Center for Social Boligudvikling viser samtidig, at jo længere tid ressourcestærke bor i et udsat boligområde, jo mindre er sandsynligheden for, at de fraflytter. For at løfte områderne i sin helhed er det derfor afgørende at fokusere på indsatser, der fastholder ressourcestærke beboere med tilknytning til boligområdet.

Kilder: "Indsatser i udsatte boligområder. Hvad virker, hvorfor og hvordan?" – Forskningsrapport, ph.d. Gunvor Christensen i samarbejde med Kraks Fond Byforskning, 2013.

Center for Boligsocial Udvikling: "Ressourcestærke beboere - en analyse af flyttemønstrene blandt ressourcestærke beboere i de 200 største almene boligområder", Juni 2017

Bedre fysiske rammer og større tryghed

Det er afgørende, at beboerne føler sig trygge i deres lokalområde – også i de områder, der har det sværere end andre. Mens kriminaliteten i de socialt udsatte boligområder samlet set er faldende, gør de hårde kerner af bandekriminelle brug af mere hårdføre og farlige metoder såsom skydevåben. Det er helt uacceptabelt, at de få bandemedlemmer får lov til at ødelægge det for de mange. Derfor skal der være en fokuseret indsats i lokalområdet, der både øger trygheden og tilliden.

5. **Genopret nærpolitistationer.** Der er behov for fastforankret politi med betjente, der kender området og kan skabe relationer til beboerne. Politiet er en vigtig aktør i den forebyggende indsats, særligt for unge i risikogruppen. Betjente med relationer til lokalsamfundet har en trygheds- og tillidsskabende effekt i gadebilledet.
6. **Mentorstøtte til unge kriminelle.** En fast, koordinerende og brobyggende kontaktperson eller egentlig mentorordning er ifølge det Kriminalpræventive Råd en god og velafprøvet metode til at hjælpe personer til at forlade et kriminelt miljø. Dansk forskning har vist, at tilliden til myndighederne er afgørende for unges vej ud af kriminalitet og bander. Derfor mener vi, at mentorordninger også skal udbydes til de unge, der endnu ikke har været i kontakt med politiet, men som er en del af den hårde bandekerne.
7. **Fast-track til uddannelse og beskæftigelse for risikogrupper.** Unge, som er tilknyttet bandemiljøet eller som har høj risiko for at blive bandemedlem, skal have skræddersyede tilbud til uddannelse og lærlingepladser. I Køge har den kommunale forvaltning gode erfaringer med at skræddersy beskæftigelses- og uddannelsesforløb, der matcher det enkelte bandemedlems behov. Lignende fast-track-indsatser skal målrettes og tilbydes unge, der allerede er en del af bandemiljøet eller er i risikozonen for at blive det. Vi skal også åbne lukkede boligområder op mod det omkringliggende samfund – både for at gøre boligområderne mere trygge og attraktive, men også for at integrere boligområderne i det omkringliggende lokalsamfund.
8. **Afsæt flere midler til løft og renovering af udsatte boligområder.** Renoveringerne skal have fokus på at nedbryde fysiske barrierer og opbygge broer mellem udsatte områder og lokalområdet. Ligeledes skal der afsættes flere midler til udviklingen af rekreative områder og bedre fælles faciliteter, der kan styrke boligområdernes sociale sammenhængskraft
9. **Alle aktører skal løfte et socialt ansvar i udviklingen af udsatte boligområder.** I Alternativet ønsker vi, at der i inddragelse af alle relevante aktører tages ansvar for at styrke den sociale bundlinje. Det kunne eksempelvis betyde, at entreprenører, der renoverer eller bygger i et udsat boligområde, forpligtes til at målrette praktikpladser eller andre særlige jobs til eksempelvis unge i området med behov for tilknytning til arbejdsmarkedet.

Behov for flere politifolk i det nære arbejde

Politiet har gennemgået store forandringer i de seneste 10 år. Lederreform, ny styringsmåde, økonomisering, centralisering, fokus på analysedelen, specialisering i task forces og oprettelse af reaktionspatruljer. De mange omorganiseringer og nye politiske prioriteringer har betydet, at de klassiske kerneopgaver og arbejdsformer er blevet nedprioriteret, herunder det proaktive arbejde, som ved synlighed og nærvær skaber tillid i dagligdagen

Ifølge politiets uafhængige fagmagasins beregninger er antallet af politifolk til rådighed til beredskab/efterforskning og øvrig specialisering og lokal opgaveløsning faldet fra omkring 8.150 – 8.550 politifolk i 2011 til 6.215 politifolk.

Kilde: Dansk Politi – politiets uafhængige fagmagasin ” 10.600 politifolk – men kun 6.000 til klassisk politiarbejde”. 20.04.17

Styrk de lokale institutioner og fritidsaktiviteter

10. **Løft kvaliteten af daginstitutioner og folkeskoler i lokalområdet.** Folkeskolerne, daginstitutionerne og klubberne spiller en fuldstændig afgørende rolle i indsatsen for at styrke den sociale mobilitet og tilbyde positive fællesskaber til unge på kanten af samfundet. Derfor ønsker vi i Alternativet at styrke investeringen i institutionerne i udsatte boligområder, f.eks. gennem renoveringspuljer og støtte til sociale normeringer, der sikrer flere pædagoger og lærere i socialt udsatte områder.
11. **Gode klubber og væresteder.** Klubber og væresteder kan gøre en stor forskel i det sociale arbejde med uroskabende og utilpassede unge. Det kræver ressourcer at levere et tilbud, der både kan tiltrække, fastholde og udvikle de unge – også dem, der er vanskelige. Derfor skal der investeres i, at klubber og væresteder kan sikre nok dygtige medarbejdere, tilstrækkelige åbningstider og så bør der skabes større fleksibilitet, så klubberne ikke skal slippe unge med behov, fordi de fylder 18 år eller fordi klubberne evalueres dårligt, hvis de også rummer uroskabende unge.
12. **Fripas til fritidsaktiviteter for fattige voksne og børn.** En konsekvens af regeringens integrationsydelse, kontanthjælpsloft og 225-timersregel er, at voksne og familier er blevet for fattige til at deltage i sociale arrangementer og fritidsaktiviteter. Det er en katastrofal udvikling, der kun skaber social isolation. Derfor foreslår vi i alternativet i fripas, så børn og unge i fattigdom kan gå gratis til fritidsaktiviteter.
13. **Mere idræt og kultur.** I socialt belastede boligområder kan kulturelle aktiviteter og idræt og ikke mindst gadeidræt gøre store forskelle og give det ekstra skub, som især marginaliserede unge har brug for. Der er masser af succeshistorier at trække på, lige fra den nationale gadeidrætsorganisation Game til det kulturelle mødested Eutopia (tidligere Gellerupscenen) i Århus. Der bør derfor ydes mere kultur- og idrætsstøtte til aktiviteter og organisationer målrettet socialt belastede boligområder, så der kan skabes flere kulturelle fællesoplevelser, og så de unge kan få flere og endnu bedre alternativer til at hænge ud på gaden.

Samarbejde mellem skoler og udsatte boligområder

Ifølge Center for Boligsocial Udvikling er brobygningen mellem skolen og de udsatte boligområder et vigtigt afsæt for indsatsen omkring udsatte børn og unge. Samarbejdet giver både en større viden om områdets børn og unge, der gør, at de kan yde en bedre indsats, sikre en bedre udnyttelse af ressourcer og en koordinering af områdets aktiviteter over for børn og unge. Desuden begrænses risikoen for modarbejdende aktiviteter omkring barnet.

77 % af landets boligsociale helhedsplaner har børn, unge og familier som indsatsområde, men kun 59 % af helhedsplanerne samarbejder med en eller flere folkeskoler.

Kilde: Center for Boligsocial Udvikling: "Samarbejde mellem skoler og helhedsplaner En kortlægning af problemstillinger og indsatser". Marts 2015.

Stærke civilsamfund og lokaldemokrati

Lokale foreninger, virksomheder og initiativer, der fokuserer på at skabe sociale forandringer, positive fællesskaber og lokaldemokrati i lokalområdet bør styrkes – ikke svækkes. Allerede i dag leverer civilsamfundet og lokale foreninger et fuldstændig uvurderligt arbejde i udsatte boligområder. Sådanne lokale initiativer skal styrkes og have de bedste betingelser for at vokse og udfoldes.

14. **Styrk civilsamfundet og opret beboerakademier.** Alternativet ønsker at styrke lokalmiljøernes civilsamfund – ikke svække dem. Derudover ønsker vi at introducere det, vi kalder beboerakademier, som skal fungere som en slags højskole for beboerne i boligområdet. Her kan egnede nøglepersoner i boligområdet kompetence- og lederudvikles til selv at varetage den praktiske og økonomiske ledelse af lokale aktiviteter og projekter i området. Derudover skal beboerakademierne fungere som en lokal brobygger mellem beboerne og det offentlige, arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet.
15. **Flere lommepengeprojekter og job- og uddannelsesvejledning.** Der er behov for et endnu større fokus på at tilbyde usikre og utilpassede unge et alternativ til kriminalitet. De såkaldte lommepengeprojekter er målrettet unge, der har vanskeligheder ved at varetage et almindeligt fuldtidsjob. Ideen er at gøre usikre unge i stand til at varetage et almindeligt fritidsjob på sigt ved først at prøve kræfter med et fritidsjob under mere beskyttede forhold.

MANGFOLDIGHED I VORES BYER

En bæredygtig og mangfoldig byudvikling kræver, at vi åbner alle bydele op for forskellige mennesker i forskellige livssituationer og med forskellige forudsætninger. Det kan vi gøre ved at stille krav, når der bygges nyt og ved skabe nye muligheder for at åbne eksisterende områder og for at sikre nye boformer.

Krav om variation og skala, når der bygges nyt

I Alternativet ønsker vi, at der i højere grad end i dag stilles krav om variation i udbuddet af boliger i nye byområder, både hvad angår ejerform, boligtype og målgruppe. Eksempelvis kan man forbedre mulighederne for at stille krav til ejerformer i lokalplaner og påbyde, at bydele og boligområder også indeholder boliger med blandede ejerformer og et boligsocialt formål. Det bør også undersøges, hvilke incitament, der kan skabes for at iværksætte flere bofællesskaber og boligplaner, der kombinerer ejer-, andel- og lejeboliger mere ligeligt.

Skab nye muligheder i gamle bygninger

I mange udsatte områder har man skabt en koncentration af ensartede bygninger og boligformer. Her bør vi se nærmere på mulighederne for at bryde ensformigheden - enten ved at omlægge boligblokke til blandede ejerformer, hvor udbyttet af eksempelvis andelsboliger reinvesteres i lokalområdet eller gennem en fortætning af eksisterende områder med flere og anderledes boligformer.

Vi kan ligeledes se på, hvordan vi skaber bedre vilkår for samfundsnyttige andelsforeninger, der via vedtægterne sikrer en samfundsnyttig og solidarisk tilgang. Denne tilgang kunne fx betyde åbne ventelister, krav om afdæmpet tilpasning af andelskronen og styrket kommunal anvisningsret.

Byg bro og styrk de åbne fællesskaber

Det er et problem, når stadig færre borgere indgår i relationer på tværs i deres egen by. Alternativet ønsker i tråd med Tænk tanken for Fremtidens By 2025, at der foretages en kortlægning af, hvordan eksisterende byrum benyttes. Herunder hvordan borgerne bruger byen på tværs af etniske, sociale og kulturelle skel, og hvordan byens rum og områder organiseres og udformes med henblik på at øge interaktionen mellem forskellige mennesker på tværs af kulturelle, etniske, sociale og økonomiske skel. På baggrund af undersøgelserne skal der udvikles en national strategi for udvikling af fællesarealer og byindretning, der skaber mere interaktion på tværs af ligheder og forskelligheder – indkomst, etnicitet og alder.

EN SOCIAL BÆREDYGTIG BOLIGPOLITIK

Socialt udsatte områder er en del af en mere generel - og ikke mindst strukturel – social opdeling af vores samfund og vores byer. Problemet med den stigende opdeling er, at et mere opdelt samfund sætter sammenhængskraften og vores gensidige tillid til hinanden under pres. En af de centrale årsager til den øgede opdeling er den stigende økonomiske og sociale ulighed, som bliver tættere og tættere knyttet til etnicitet gennem ulighedsskabende reformer, der gør de fattigste mere fattige. Samtidig betyder et boomende boligmarked i storbyerne, at boligejere ophober formuer i deres mursten. De tendenser understøtter opdelingen af folk i bydele, hvor personer i samme socioøkonomiske situation klumper sig sammen. De udsatte boligområder, hvor borgere med få midler heraf mange med etnisk minoritetsbaggrund bor, er i stort omfang en konsekvens af et boligmarked præget af spekulation og økonomisk skævvridning. Hvis ikke vi adresserer udfordringerne med en bredspektret økonomisk, social og boligpolitisk tilgang, kan vi ikke komme den voksende geografiske opdeling af vores samfund til livs. I Alternativet mener vi derfor, at det kræver et mere økonomisk balanceret samfund, større social retfærdighed og en mere blandet by for på lang sigt at skabe en social bæredygtig og mangfoldig byudvikling.

Bekæmp fattigdom og styrk den sociale bæredygtighed

I Alternativet vil vi afskaffe og tilbagerulle alle de fattigdomsskabende reformer, herunder kontanthjælpsreformen. Vi vil også afskaffe satsreguleringen, der udhuler overførselsindkomsterne. Endvidere vil vi fordoble den grønne check. Der er derudover et behov for at holde et vågent øje den voksende etnisk betingede ulighed. fx når regeringen eksempelvis gennem integrationsydelsen indirekte forskelsbehandler etniske minoritetsgrupper.

Skab balance på boligmarkedet

En drivende faktor for den økonomiske ulighed og adskillelse af samfundslag er det ekstremt ulige boligmarked. I Alternativet ønsker vi at justere på boligskatten, så der skabes mere lighed mellem ejer og lejer, ung og gammel, rig og fattig og land og by. Særregler såsom eksempelvis boligskattestoppet, som har skævvredet landet ved at give kæmpe fordele til boligejere i Nordsjælland og i og omkring de store byer, skal afskaffes. Andre tiltag kunne være at afskaffe skatterabat ved forældre køb og gøre mere for at komme boligspekulation til livs og ved at indføre arveafgifter.

Understøt solidariske boligformer

Mange kommuner har problemer med at bygge billige boliger. En af grundene er, at grundpriserne er så høje. For at adressere dette kan man udvide kommunernes muligheder for at sælge jord til en lavere pris end markedsprisen for derved at understøtte udbygningen af flere billige boliger i forskellige dele af vores byer. Ligesom vi bør overveje at udbygge statslige støttemuligheder for at sætte yderligere skub på udviklingen. For samtidig at sikre, at de eksisterende almene boliger er attraktive alternativer for folk med flere ressourcer, skal den almene sektor sættes mere fri. På den måde vil det løbende blive muligt at sikre renovering og udvikling af attraktive tilbud til flere målgrupper.

Boligmarkedets betydning for uligheden

En analyse fra tænketanken CEVEA viser, at udviklingen i boligpriser er mere afgørende for formueskabelsen end stigningen i lønninger. Eksempelvis er prisen på en gennemsnitlig ejerlejlighed på 80 m² i Danmark årligt steget cirka 4½ gange mere, siden priserne på ejerlejligheder på landsplan var lavest (2012) til 2014, end den årlige lønstigning for en gennemsnits topchef, siden lønningerne var på sit laveste (2009) til 2014. Man kan således opnå en langt højere formue gennem boligspekulation eller ved at købe bolig på det rigtige tidspunkt, end ved indkomststigninger på arbejdsmarkedet.

En analyse fra Danmarks Statistik viser, at familier, der er boligejere, i gennemsnit har en nettoformue, der er otte gange højere end lejerne, mens de i gennemsnit har en indkomst, der er dobbelt så stor som lejernes.

En undersøgelse fra Sampension i 2017 viste også, at det koster op til 31 procent mere at bo til leje i Danmarks fire største byer end at eje en tilsvarende bolig. Eksempelvis vil ejeren af en 80 kvadratmeter stor lejlighed i København købt i begyndelsen af 2017 alt i alt betale knap 2.000 kroner mindre om måneden end en lejer i samme størrelse bolig.

Kilde: Cevea. Notat: "Lønudvikling vs. Prisudvikling på boligmarkedet", 2017 & DST analyse: "Boligejerskab kan forklare en stor del af formueuligheden", 21.12.16 & Politiken: "Er leje en dårlig ide? Ny undersøgelse viser, at det er billigere at eje i storbyerne", 28.07.17.

Stigende fattigdom i Danmark

En tydelig indikator på den øgede fattigdom i Danmark er antallet af børn, der vokser op i fattigdom. Antallet af børn, der bor i en familie, hvis indkomst ligger under fattigdomsgrænsen, steg voldsomt i 2016. I 2016 var der 48.300 etårs-fattige børn. Det er en stigning på 10.500 børn på bare et år, og det svarer til en relativ stigning på knap 28 pct. En stor del af forklaringen på den rekordhøje stigning er kontanthjælpsloftet. Udsigten er, at børnefattigdommen vil stige yderligere de kommende år.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Analyse: "Rekordmange børn er under fattigdomsgrænsen", 14.01.18

